

برنامه اعتبار مالیاتی

قانون جهش تولید دانش بنیان

GEMEQ

بنیاد بهره‌وری گمبا

ارائه دهنده : میلاد سلطانی

راهبر توسعه طرح اعتبار مالیاتی در مراکز علمی و فناوری کشور

آذر ماه ۱۴۰۴

عدد زیر به 20 میلیارد تومان
افزایش پیدا کرده است

مبنای جدید تخصیص اعتبار مالیاتی
(مصوبه شورای تولیدات دانش بنیان)

• خلاصه شرایط انواع شرکت های دانش بنیان

معاف از مالیات بر درآمد تمامی محصولات دانش بنیان

شرکت های نوپا

+ معاف از مالیات بر درآمد محصولات دارای معافیت (سطح ۱ سابق)

شرکت های فناوری و نوآور تا ده میلیارد مالیات (فروش تا حدود ۱۵۰ میلیارد تومان)

○ استفاده از معافیت صرفاً به اندازه هزینه تحقیق و توسعه مورد تایید در ابتدای سال

شرکت های فناوری و نوآور دارای محصول مشمول با بیش از ده میلیارد مالیات (حدود ۵۰ شرکت)

استفاده از اعتبار مالیاتی

سایر شرکت ها

۱

اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه
چيست؟

انواع معافیت های مالیاتی – تجربیات جهانی

گسترده‌گی انواع مشوق های مالیاتی رایج تحقیق و توسعه در کشورهای عضو OECD در سال ۲۰۲۰

نام کشور	تعداد کشور	نوع مشوق مالیاتی	
استرالیا، اتریش، بلژیک، کانادا، شیلی، کلمبیا، دانمارک، فرانسه، مجارستان، ایرلند، ایسلند، ایتالیا، ژاپن، کره جنوبی، مکزیک، نیوزیلند، نروژ، پرتغال، اسپانیا، انگلیس، آمریکا	۲۱	اعتبار مالیاتی	هزینه محور
بلژیک، جمهوری چک، دانمارک، یونان، مجارستان، لیتوانی، لهستان، اسلواکی، اسلوونی، ترکیه، انگلیس	۱۱	کسورات (ارفاق) مالیاتی	
بلژیک، دانمارک، فرانسه، ایرلند، فلسطین اشغالی، لیتوانی، لهستان، اسپانیا، انگلیس	۹	استهلاک تسریع شده سرمایه‌ای	
فرانسه، مجارستان، اسپانیا، سوئد، ترکیه	۵	سهم تأمین اجتماعی	
بلژیک، هلند	۲	مالیات بر درآمد حقوق و دستمزد	درآمد محور
بلژیک، فرانسه، یونان، مجارستان، ایرلند، فلسطین اشغالی، ایتالیا، کره جنوبی، لیتوانی	۱۸	جعبه پتنت	
استونی، فلاند، آلمان، جمهوری لتونی	۴	بدون مشوق مالیاتی	

۱- چارچوب تصویب پروژه های تحقیق و توسعه – تجربیات جهانی

• «الگوی فراسکاتی» برای معیارهای تحقیق و توسعه

- معطوف به یافته های جدید باشد (بدیع بودن)
- مبتنی بر فرضیه ها و مفاهیم اساسی و نابدیهی باشد (خلاقیت)
- نتیجه نهایی آن نامعین باشد (عدم قطعیت)
- به خوبی طراحی و بودجه گذاری شده باشد (نظام مندی)
- به نتایجی بیانجامد که بتوان آنها را باز تولید کرد (انتقال پذیری)

۲- شرایط پذیرش سرفصل های هزینه کرد تحقیق و توسعه – تجربیات جهانی

رتبه	کشور	نرخ اعتبار مالیاتی %	سقف اعتبار مالیاتی	هزینه های جاری R&D			هزینه های سرمایه ای R&D		
				دستمزد محققان R&D	همکاری فناوریانه	مواد مصرفی	اقتساب ماشین آلات	زمین و ساختمان	استهلاک دارایی ها
۱	استرالیا	۳۸.۵	سقف عددی	*	*	*			*
۲	اتریش	۱۴	سقف عددی	*	*	*	*	*	
۳	بلژیک	۳.۹	-	سایر حمایت ها			*	*	
۴	کانادا	۱۵	-	*	*	*			
۵	شیلی	۳۵	سقف عددی	*	*	*	*	*	*
۶	کلمبیا	۲۵	-	*	*	*			*
۷	دانمارک	۲۲	سقف عددی	*	*	*	*		*
۸	فرانسه	۳۰	سقف عددی	*	*	*			*
۹	مجارستان	۵۰	سقف درصدی	سایر حمایت ها			*	*	
۱۰	ایسلند	۳۰	سقف عددی	*	*	*	*	*	
۱۱	ایرلند	۲۵	سقف عددی	*	*	*	*	*	
۱۲	ایتالیا	۲۵	سقف درصدی	*	*	*			*
۱۳	ژاپن	۱۴	سقف درصدی	*	*	*			*

رتبه هزینه های جاری و سرمایه ای واحد شرایط اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه بنگاه های تجاری در کشورهای عضو OECD در سال ۲۰۲۰

- سرمایه گذاری روی تحقیق و توسعه یکی از مهمترین پیش نیازهای توسعه فناوری و نوآوری در کشورها است. بر اساس گزارش
- جهانی پیش بینی تأمین مالی تحقیق و توسعه ۲۰۲۲، ایالات متحده، بیشترین میزان هزینه کرد تحقیق و توسعه را دارد؛ ۶۷۹/۴ میلیارد دلار (هزینه کرد ناخالص تحقیق و توسعه) پس از آن کشورهای چین، ژاپن، آلمان، کره جنوبی و هند قرار دارند
- اساس این گزارش، در سال ۲۰۲۲، سهم تحقیق و توسعه ایالات متحده آمریکا از تولید ناخالص داخلی ۰۷ / ۳ درصد و سهم
- ایران ۸۵ / ۰ درصد بوده است و ایران از نظر میزان هزینه کرد ناخالص تحقیق و توسعه (۳ / ۹ میلیارد دلار) در رده ۲۹ جهان قرار گرفته است. آمارها حاکی از آن است که در سال ۲۰۲۱ نیز، **میانگین شدت تحقیق و توسعه جهان، بیش از ۳ / ۴ برابر شدت**
- تحقیق و توسعه ایران بوده است . بررسی تجارب و روندهای جهانی نشان میدهد طی سالهای اخیر، مشوق هایی مانند اعتبار مالیاتی ، اصلی ترین ابزار حمایت مالیاتی تحقیق و توسعه بنگاه های اقتصادی در بسیاری از کشورهای توسعه یافته بوده است و در سال ۲۰۲۰ ، **۲۱ کشور از ۳۸ کشور عضو سازمان همکاری های اقتصادی و توسعه، اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه را برای بنگاه های اقتصادی اجرا کرده اند.**

- یکی دیگر از مزایای اعتبارات مالیاتی نسبت به معافیت مالیاتی این است که میزان درآمد ازدست رفته دولت به واسطه اعطای اعتبار مالیاتی مشخص است و امکان برنامه ریزی بر مبنای آن وجود دارد، درحالیکه در معافیت مالیاتی، به دلیل مشخص نبودن درآمدها، چنین امکانی وجود ندارد.
- به طور کلی، اعتبار مالیاتی با کاهش بدهی های مالیاتی، افزایش جریان نقدی، تشویق نوآوری، بهبود رقابت پذیری و افزایش همکاری های فناورانه میتواند به توسعه محصولات و خدمات نوآورانه و در نتیجه توسعه اقتصاد دانش بنیان کمک کند.

- بر اساس گزارش مرکز پژوهش های مجلس در سال ۱۴۰۱ ، سهم تحقیق و توسعه بنگاههای تجاری کشور (دانش بنیان و غیردانش بنیان) ۳۲ درصد از کل هزینه های تحقیق و توسعه کشور بوده است
- در کشور ما طی سال های گذشته فهرستی بلندبالا از معافیت های مالیاتی (مشوق های درآمدمحور) برای ارتقای شدت تحقیق و توسعه در نظر گرفته شده است؛
- مشوق هایی مانند تعیین مصادیق هزینه های قابل قبول مالیاتی (ماده ۱۴۸ قانون مالیات های مستقیم) ، معافیت مالیاتی شرکت های دانش بنیان (قانون حمایت از شرکت ها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوری ها و اختراعات) معافیت مالیاتی مربوط به قرارداد با دانشگاه ها یا مراکز پژوهشی و آموزش عالی (ماده معافیت خدمات و فعالیت های پژوهشی شرکت های پژوهشی از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده (ماده ۱۲ قانون مالیات بر ارزش افزوده) و معافیت درآمد ناشی از فعالیت های پژوهشی مراکز دارای پروانه تحقیق (ماده ۱۴۴ قانون مالیات های مستقیم)

- با وجود طراحی و اجرای این معافیت ها، آمارها نشان میدهد این ابزارها کارایی و اثربخشی لازم را در ارتقای شدت
- تحقیق و توسعه نداشته است.
- این مشوق ها علاوه بر کاهش درآمدهای مالیاتی دولت، در عمل نتوانسته است افزایش فعالیت های تحقیق و توسعه در واحدهای صنعتی و توسعه اقتصاد دانش بنیان در کشور را تسهیل کند.
- یکی از دلایل این امر، مشخص نبودن محل هزینه کرد در معافیت مالیاتی است، درحالیکه در اعتبار مالیاتی، محل هزینه کرد باید در حوزه تحقیق و توسعه باشد و اعتبار مالیاتی پس از تأیید محل هزینه کرد به شرکت تعلق میگیرد

تاریخچه حمایت های مالیاتی حوزه دانش بنیان

ویژگی الگو	الگوی پیاده سازی شده	مفاد قانونی	نسل
سادگی اجرا	ایجاد و تخصیص معافیت مالیاتی با ملاک محصولی	ماده ۳ و ۹ قانون دانش بنیان	متمرکز سازی ۱۳۸۹-۱۳۹۵
کنترل حجم معافیت	متنوع سازی (تویا، تولیدی و صنعتی) و حذف معافیت محصولات و شرکت های نوع ۲	آیین نامه ارزیابی شرکت ها و موسسات دانش بنیان مصوب کارگروه و سطح بندی محصولات دانش بنیان	کیفی سازی ۱۳۹۵-۱۳۹۷
التریختی بیشتر	معافیت شرکت های دانش بنیان بزرگ با در نظر گرفتن هزینه های تحقیق و توسعه	مصوبه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری	هدفمند سازی ۱۳۹۹ - ۱۴۰۱
حمایت از فعالیت دانش بنیان در صنایع غیردانش بنیان	اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه	بند ب ماده ۱۱ قانون جهش تولید دانش بنیان	تسری به شرکت های غیردانش بنیان ۱۴۰۱

تاریخچه حمایت های مالیاتی حوزه دانش بنیان

هدفمند سازی (۱۳۹۹-۱۴۰۱)

مصوبه بیست و هفتمین جلسه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (۱۴۰۰/۳/۶): در راستای حمایت از فعالیتهای تحقیق و توسعه در شرکتها و مؤسسات دانش بنیان و ارائه هدفمند معافیت های مالیاتی در اجرای مفاد قانون «حمایت از شرکتها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوری ها و اختراعات». علی الخصوص مواد ۲ و ۳ آن و دستورالعمل اجرایی ماده ۲۲ آیین نامه اجرایی قانون مذکور و با عنایت به مفاد ماده ۱ دستورالعمل اجرایی ماده ۵۶ قانون «الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)». میزان معافیت موضوع ماده ۳ قانون حمایت از شرکتها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوری ها و اختراعات در خصوص شرکت هایی که اقدام به فروش کالا و ارائه خدمات دانش بنیان نمایند و فروش و درآمد دانش بنیان آنها بیش از پانصد میلیارد ریال (۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال) باشد، صرفاً با در نظر گرفتن میزان هزینه های تحقیق و توسعه آنها که به تایید کارگروه ارزیابی و تشخیص صلاحیت شرکتها و مؤسسات دانش بنیان و نظارت بر اجرا می رسد، قابل اعطا می باشد. همچنین سایر شرکت های دانش بنیان نوع ۱ از معافیت مالیاتی مبتنی بر فروش محصولات دانش بنیان برخوردار می باشند.

ماده ۱۰۵ قانون مالیات های مستقیم:

- **ماده ۱۰۵-** جمع درآمد شرکتها و درآمد ناشی از فعالیت های انتفاعی سایر اشخاص حقوقی که از منابع مختلف در ایران یا خارج از ایران تحصیل می شود، پس از وضع زیان های حاصل از منابع غیرمعاف و کسر معافیت های مقرر به استثنای مواردی که طبق مقررات این قانون دارای نرخ جداگانه ای می باشد، مشمول مالیات به نرخ بیست و پنج درصد (۲۵٪) خواهند بود.
- **تبصره ۱-** در مورد اشخاص حقوقی ایرانی غیر تجاری که به منظور تقسیم سود تأسیس نشده اند، در صورتی که دارای فعالیت انتفاعی باشند، از مأخذ کل درآمد مشمول مالیات فعالیت انتفاعی آنها مالیات به نرخ مقرر در این ماده وصول می شود.
- **تبصره ۲-** اشخاص حقوقی خارجی و موسسات مقیم خارج از ایران به استثنای مشمولان تبصره (۵) ماده (۱۰۹) و ماده (۱۱۳) این قانون از مأخذ کل درآمد مشمول مالیاتی که از بهره برداری سرمایه در ایران یا از فعالیت هایی که مستقیماً یا به وسیله نمایندگی از قبیل شعبه، نماینده، کارگزار و امثال آن در ایران انجام می دهند یا از واگذاری امتیازات و سایر حقوق خود، انتقال دانش فنی، دادن تعلیمات، کمک های فنی یا واگذاری فیلم های سینمایی از ایران تحصیل می کنند به نرخ مذکور در این ماده مشمول مالیات خواهند بود. نمایندگان اشخاص و موسسات مذکور در ایران نسبت به درآمدهایی که به هر عنوان به حساب خود تحصیل می کنند طبق مقررات مربوط به این قانون مشمول مالیات می باشند.

- تبصره ۳ - در موقع احتساب مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی اعم از ایرانی یا خارجی، مالیات هایی که قبلا پرداخت شده است با رعایت مقررات مربوط از مالیات متعلق کسر خواهد شد و اضافه پرداختی از این بابت قابل استرداد است.
- تبصره ۴ - اشخاص اعم از حقیقی و حقوقی نسبت به سود سهام یا سهام شرکت که دریافتی از شرکت های سرمایه پذیر مشمول مالیات دیگری نخواهند بود.
- تبصره ۵ - در مواردی که به موجب قوانین مصوب و جوهی تحت عناوین دیگری غیر از مالیات بر درآمد از مأخذ درآمد مشمول مالیات اشخاص قابل وصول باشد، مالیات اشخاص پس از کسر وجوه مزبور به نرخ مقرر مربوط محاسبه خواهد شد.
- تبصره ۶ - درآمد مشمول مالیات ابرازی شرکتها و اتحادیه های تعاونی متعارف و شرکتهای تعاونی سهامی عام مشمول بیست و پنج درصد (۲۵٪) تخفیف از نرخ موضوع این ماده می باشد.
- تبصره ۷ - به ازای هر ده درصد (۱۰٪) افزایش درآمد ابرازی مشمول مالیات اشخاص موضوع این ماده نسبت به درآمد ابرازی مشمول مالیات سال گذشته آنها، یک واحد درصد و حداکثر تا پنج واحد درصد از نرخهای مذکور کاسته می شود. شرط برخورداری از این تخفیف تسویه بدهی مالیاتی سال قبل و ارائه اظهارنامه مالیاتی مربوط به سال جاری در مهلت اعلام شده از سوی سازمان امور مالیاتی است. (۱)

• ماده ۳۱ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

• متن زیر جایگزین ماده (۱۳۲) قانون مالیات های مستقیم و تبصره های آن می شود و ماده (۱۳۸) قانون مذکور و تبصره های آن حذف می گردد:

ماده ۱۳۲ - درآمد ابرازی ناشی از فعالیت های تولیدی و معدنی اشخاص حقوقی غیردولتی در واحدهای تولیدی یا معدنی که از تاریخ اجرای این ماده از طرف وزارتخانه های ذی ربط برای آنها پروانه بهره برداری صادر یا قرارداد استخراج و فروش منعقد می شود و همچنین درآمدهای خدماتی بیمارستان ها، هتلها و مراکز اقامتی گردشگری اشخاص یاد شده که از تاریخ مذکور از طرف مراجع قانونی ذی ربط برای آنها پروانه بهره برداری یا مجوز صادر می شود، از تاریخ شروع بهره برداری یا استخراج یا فعالیت به مدت پنج سال و در مناطق کمتر توسعه یافته به مدت ده سال با نرخ صفر مشمول مالیات می باشد.

الف - منظور از مالیات با نرخ صفر روشی است که مودیان مشمول آن مکلف به تسلیم اظهارنامه، دفاتر قانونی، اسناد و مدارک حسابداری حسب مورد، برای درآمدهای خود به ترتیب مقرر در این قانون و در مواعد مشخص شده به سازمان امور مالیاتی کشور می باشند و سازمان مذکور نیز مکلف به بررسی اظهارنامه و تعیین درآمد مشمول مالیات مودیان بر اساس مستندات، مدارک و اظهارنامه مذکور است و پس از تعیین درآمد مشمول مالیات مودیان، مالیات آنها با نرخ صفر محاسبه می شود.

- ب - مالیات با نرخ صفر برای واحدهای تولیدی و خدماتی و سایر مراکز موضوع این ماده که دارای بیش از پنجاه نفر نیروی کار شاغل باشند چنانچه در دوره معافیت، هر سال نسبت به سال قبل نیروی کار شاغل خود را حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) افزایش دهند، به ازای هر سال افزایش کارکنان یک سال اضافه می شود. تعداد نیروی کار شاغل و همچنین افزایش اشتغال نیروی کار در هر واحد با تایید وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و ارائه اسناد و مدارک مربوط به فهرست بیمه تامین اجتماعی کارکنان محقق می شود. در صورت کاهش نیروی کار از حداقل افزایش مذکور در سال بعد که از مشوق مالیاتی این بند استفاده کرده باشند، مالیات متعلق در سال کاهش، مطالبه و وصول می شود. افرادی که بازنشسته، باخرید و مستعفی می شوند کاهش محسوب نمی گردد.
- پ - دوره برخورداری محاسبه مالیات با نرخ صفر برای واحدهای اقتصادی مذکور موضوع این ماده واقع در شهرکهای صنعتی یا مناطق ویژه اقتصادی به مدت دو سال و در صورت استقرار شهرکهای صنعتی یا مناطق ویژه اقتصادی در مناطق کمتر توسعه یافته، به مدت سه سال افزایش می یابد.

- ت - شرط برخورداری از هرگونه معافیت مالیاتی برای اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در مناطق آزاد و سایر مناطق کشور تسلیم اظهارنامه مالیاتی در موقع مقرر قانونی است. اظهارنامه مالیاتی اشخاص حقوقی شامل ترازنامه و حساب سود و زیان طبق نمونه ای است که توسط سازمان امور مالیاتی تهیه می شود.
- ث - به منظور تشویق و افزایش سرمایه گذاری های اقتصادی در واحدهای موضوع این ماده علاوه بر دوره حمایت از طریق مالیات با نرخ صفر حسب مورد، سرمایه گذاری در مناطق کمتر توسعه یافته و سایر مناطق به شرح زیر مورد حمایت قرار می گیرد:
 - ۱ - در مناطق کمتر توسعه یافته: مالیات سالهای بعد از دوره محاسبه مالیات با نرخ صفر مذکور در صدر این ماده تا زمانی که جمع درآمد مشمول مالیات واحد به دو برابر سرمایه ثبت و پرداخت شده برسد، با نرخ صفر محاسبه می شود و بعد از آن، مالیات متعلقه با نرخهای مقرر در ماده (۱۰۵) این قانون و تبصره های آن محاسبه و دریافت می شود.
 - ۲ - در سایر مناطق: پنجاه درصد (۵۰٪) مالیات سالهای بعد از دوره محاسبه مالیات مذکور در صدر این ماده با نرخ صفر و پنجاه درصد (۵۰٪) باقی مانده با نرخهای مقرر در ماده (۱۰۵) قانون مالیاتهای مستقیم و تبصره های آن محاسبه و دریافت می شود. این حکم تا زمانی که جمع درآمد مشمول مالیات واحد، معادل سرمایه ثبت و پرداخت شده شود، ادامه می یابد و بعد از آن، صد درصد (۱۰۰٪) مالیات متعلقه با نرخهای مقرر در ماده (۱۰۵) این قانون و تبصره های آن محاسبه و دریافت می شود.

- درآمد حمل و نقل اشخاص حقوقی غیردولتی، از مشوق مالیاتی جزء های (۱) و (۲) این بند برخوردار می باشند. اشخاص حقوقی غیردولتی موضوع این ماده که قبل از این اصلاحیه تاسیس شده اند، در صورت سرمایه گذاری مجدد از مشوق این ماده می توانند استفاده کنند. هرگونه سرمایه گذاری که با مجوز مراجع قانونی ذی ربط به منظور تاسیس، توسعه، بازسازی و نوسازی واحدهای مذکور برای ایجاد دارایی های ثابت به استثنای زمین هزینه می شود، مشمول حکم این بند است.

ج - استثنای زمین مذکور در انتهای بند (ت)، در مورد سرمایه گذاری اشخاص حقوقی غیردولتی در واحدهای حمل و نقل، بیمارستان ها، هتلها و مراکز اقامتی گردشگری صرفاً به میزان تعیین شده در مجوزهای قانونی صادر شده از مراجع ذی صلاح، جاری نمی باشد.

چ - در صورت کاهش میزان سرمایه ثابت و پرداخت شده اشخاص مذکور که از مشوق مالیاتی این ماده برای افزایش سرمایه استفاده کرده باشند، مالیات متعلق و جریمه های آن مطالبه و وصول می شود.

ح - در صورتی که سرمایه گذاری انجام شده موضوع این ماده با مشارکت سرمایه گذاران خارجی با مجوز سازمان سرمایه گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران انجام شده باشد به ازای هر پنج درصد (۵٪) مشارکت سرمایه گذاری خارجی به میزان ده درصد (۱۰٪) به مشوق این ماده به نسبت سرمایه ثابت و پرداخت شده و حداکثر تا پنجاه درصد (۵۰٪) اضافه می شود.

خ - شرکتهای خارجی که با استفاده از ظرفیت واحدهای تولیدی داخلی در ایران نسبت به تولید محصولات با نشان معتبر اقدام کنند در صورتی که حداقل بیست درصد (۲۰٪) از محصولات تولیدی را صادر نمایند از تاریخ انعقاد قرارداد همکاری با واحد تولید ایرانی در دوره محاسبه مالیات با نرخ صفر واحد تولیدی مذکور مشمول حکم این ماده بوده و در صورت اتمام دوره مذکور، از پنجاه درصد (۵۰٪) تخفیف در نرخ مالیاتی نسبت به درآمد ابرازی حاصل از فروش محصولات تولیدی در مدت مذکور در این ماده برخوردار می باشند.

د - نرخ صفر مالیاتی و مشوقهای موضوع این ماده شامل درآمد واحدهای تولیدی و معدنی مستقر در شعاع یکصد و بیست کیلومتری مرکز استان تهران و پنجاه کیلومتری مرکز استان اصفهان و سی کیلومتری مراکز سایر استان ها و شهرهای دارای بیش از سیصد هزار نفر جمعیت بر اساس آخرین سرشماری نفوس و مسکن نمی شود.

- واحدهای تولیدی فناوری اطلاعات با تایید وزارتخانه های ذی ربط و معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور در هر حال از امتیاز این ماده برخوردار می باشند. همچنین مالیات واحدهای تولیدی و معدنی مستقر در کلیه مناطق ویژه اقتصادی و شهرکهای صنعتی به استثنای مناطق ویژه اقتصادی و شهرکهای مستقر در شعاع یکصد و بیست کیلومتری مرکز استان تهران با نرخ صفر محاسبه می شود و از مشوقهای مالیاتی موضوع این ماده برخوردار می باشند.
- در خصوص مناطق ویژه اقتصادی و شهرکهای صنعتی یا واحدهای تولیدی که در محدوده دو یا چند استان یا شهر قرار می گیرند، ملاک تعیین محدوده به موجب آیین نامه ای است که حداکثر سه ماه پس از تصویب این قانون با پیشنهاد مشترک وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت و امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و سازمان حفاظت محیط زیست تهیه و به تصویب هیات وزیران می رسد.

- ذ - فهرست مناطق کمتر توسعه یافته شامل استان، شهرستان، بخش و دهستان در سه ماهه اول در هر برنامه پنجساله، توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی با لحاظ شاخصهای نرخ بیکاری و سرمایه گذاری در تولید تهیه می شود و به تصویب هیات وزیران می رسد و تا ابلاغ فهرست جدید، فهرست برنامه قبلی معتبر می باشد. تاریخ شروع فعالیت با تایید مراجع قانونی ذی ربط، مناط اعتبار برای احتساب مشوقهای مناطق کمتر توسعه یافته است.
- ر - کلیه تاسیسات ایرانگردی و جهانگردی که قبل از اجرای این ماده پروانه بهره برداری از مراجع قانونی ذی ربط اخذ کرده باشند تا مدت شش سال پس از تاریخ لازم الاجراء شدن این ماده از پرداخت پنجاه درصد (۵۰٪) مالیات بر درآمد ابرازی معاف می باشند. حکم این بند نسبت به درآمد حاصل از اعزام گردشگر به خارج از کشور مجری نیست.
- ز - صد درصد (۱۰۰٪) درآمد ابرازی دفاتر گردشگری و زیارتی دارای مجوز از مراجع قانونی ذی ربط که از محل جذب گردشگران خارجی یا اعزام زائر به عربستان، عراق و سوریه تحصیل شده باشد با نرخ صفر مالیاتی مشمول مالیات می باشد.
- ژ - مالیات با نرخ صفر موضوع این قانون صرفاً شامل درآمد ابرازی به جز درآمدهای کتمان شده می باشد. این حکم در مورد کلیه احکام مالیاتی با نرخ صفر منظور در این قانون و سایر قوانین مجری است.

- س - معادل هزینه های تحقیقاتی و پژوهشی اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی در واحدهای تولیدی و صنعتی دارای پروانه بهره برداری از وزارتخانه های ذی ربط که در قالب قرارداد منعقد شده با دانشگاهها یا مراکز پژوهشی و آموزش عالی دارای مجوز قطعی از وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که در چهارچوب نقشه جامع علمی کشور انجام می شود، مشروط بر اینکه گزارش پیشرفت سالانه آن به تصویب شورای پژوهشی دانشگاهها و یا مراکز تحقیقاتی مربوطه برسد و ناخالص درآمد ابرازی حاصل از فعالیت های تولیدی و معدنی آنها کمتر از پنج میلیارد (۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال نباشد، حداکثر به میزان ده درصد (۱۰٪) مالیات ابرازی سال انجام هزینه مذکور بخشوده می شود. معادل مبلغ منظور شده به حساب مالیات اشخاص مذکور، به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی پذیرفته نخواهد شد.
- دستورالعمل اجرائی این بند با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می رسد.
- تبصره ۱ - کلیه معافیت های مالیاتی و محاسبه با نرخ صفر مالیاتی مازاد بر قوانین موجود مذکور در این ماده از ابتدای سال ۱۳۹۵ اجراء می شود.
- تبصره ۲ - آیین نامه اجرائی موضوع این ماده و بندهای آن حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ قانون توسط وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی و صنعت، معدن و تجارت با همکاری سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می شود و به تصویب هیات وزیران می رسد.

- به موجب تصویب نامه شماره ۷۷۸۹۹/ت/۵۹۷۲۷ هـ مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۰۹، بخشودگی هزینه های تحقیقاتی و پژوهشی اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی در واحدهای تولیدی و صنعتی، به مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال افزایش یافت.

■ قانون جهش تولید دانش بنیان – بند ب ماده (۱۱)

ماده ۱۱ بند ب- معادل هزینه انجام شده برای فعالیتهای تحقیق و توسعه، به عنوان اعتبار مالیاتی با قابلیت انتقال به سنوات آتی به شرکتهای و مؤسسات متقاضی اعطاء می شود و معادل آن از مالیات قطعی شده سال انجام هزینه مذکور یا سالهای بعد کسر می شود. آیین نامه اجرائی این بند حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد. مسؤول نظارت بر اجرای این بند شورای راهبری فناوری ها و تولیدات دانش بنیان می باشد.

اهداف برنامه اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه در سطح بنگاه

۲ ضمانت اجرای اعتبار مالیاتی چیست؟

آیین نامه و دستورالعمل اجرایی مشترک تدوین شده با وزارت اقتصاد و سازمان امور مالیاتی

<https://www.etebar14.ir/>

<https://daneshbonyan.isti.ir/>

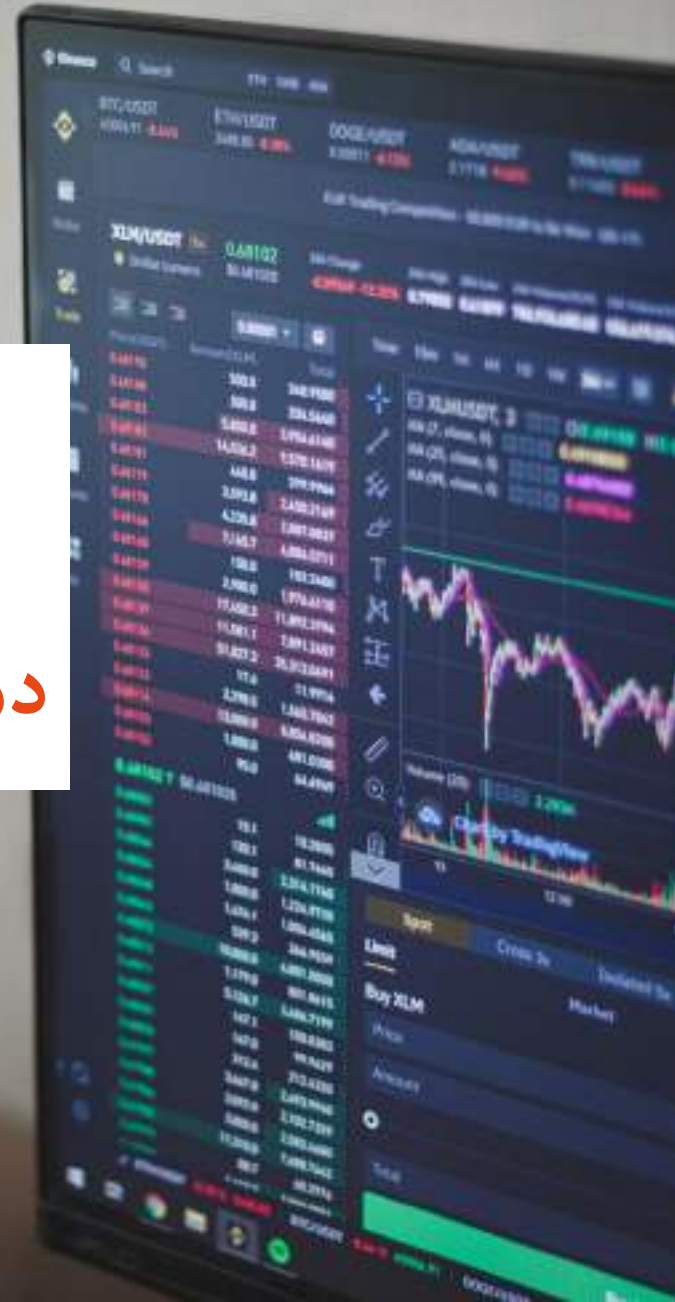
جدول درج هزینه های تحقیق و توسعه مشمول اعتبار مالیاتی

ردیف	شرح	مبلغ (ریال)
۱	سود(ازیان) ویژه (نقل از جدول ۱۴)	۳,۸۳۳,۱۱۳,۴۶۸,۳۳۸
۲	تعدیلات سود / (زیان) سنواتی	
۳	اشافه/کسری شود به (از) سود(زیان) ویژه	
۴	کسری می شود درآمدهای معاف نرخ صفر (نقل از جدول ۱۷)	۳,۷۶۱,۵۰۴,۵۰۹,۸۱۳
۵	کسری می شود درآمد مشمول یا نرخ مقطوع (نقل از جدول ۲۱)	۰
۶	کسری می شود خالص درآمدهای اتفاقی (نقل از جدول ۱۳)	۰
۷	کمک های مالی پرداختی (نقل از جدول ۲۲)	
۸	جمع تعدیلات	-۳,۷۶۱,۵۰۴,۵۰۹,۸۱۳
۹	زیان ناشی از فعالیت های غیر معاف سال جاری	۰
۱۰	درآمد مشمول مالیات پس از کسر تعدیلات	۶۰۶۰۸,۹۵۸,۵۱۵
۱۱	استهلاك زیان آتیانه از سنوات قبل (مورد تأیید سازمان) (نقل از جدول ۲۶)	
۱۲	خسارت وارده در اجرای مفاد ماده ۱۶۵ ق.م.م	
۱۳	درآمد مشمول مالیات ناخالص	۶۰۶۰۸,۹۵۸,۵۱۵
۱۴	سهم اتالی بازرگانی	۱۸۱,۸۲۶,۸۷۶
۱۵	خالص درآمد مشمول مالیات ایزازی	۶۰,۴۲۷,۱۳۱,۶۳۹
۱۶	مالیات متعلقه (به نرخ ماده ۱۰۵ ق.م.م)	۱۵,۱۰۶,۷۸۳,۹۱۰
۱۷	بخشودگی های مالیاتی (نقل از جدول ۱۸)	۰
۱۸	مالیات های پرداختی در سایر کشورها مربوط به درآمدهای خارج از کشور (نقل از جدول ۲۳)	
۱۹	مالیات درج هزینه های تحقیق و توسعه مشمول اعتبار مالیاتی	۱۸۱,۸۲۶,۸۷۶
۲۰	کسری می شود هزینه های تحقیق و توسعه موضوع بند (ب) ماده ۱۱ قانون جهش تولید دانش بنیان (نقل از جدول ۸-۱)	
۲۱	مالیات درآمد اتفاقی به نرخ ماده ۱۳۱ ق.م.م	
۲۲	پرداخت های انجام شده	

جدول ۸-۱: هزینه های تحقیق و توسعه موضوع بند (ب) ماده ۱۱ قانون جهش تولید دانش بنیان

ردیف	نوع هزینه / مورد بخش بنیان	نوع مشموله	محدوده زمانی	کسری غیرمرتبط از هزینه / مورد و غیرمرتبط از هزینه / مورد	مبلغ هزینه / مورد	مبلغ هزینه / مورد	مبلغ هزینه / مورد	مبلغ هزینه / مورد	مبلغ هزینه / مورد
۱	کسری	نرخ	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۲	کسری	نرخ	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
			۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰

۳
نتیجه اجرای برنامه
در سال ۱۴۰۲ چه بود؟

گزارش برنامه سال ۱۴۰۲

۱۳۰
صنایع غیردانش بنیان

۴۰۱
شرکت دانش بنیان

۵۳۱
شرکت

۱۵۳۶
پروژه تاییدی

۴۲۰۰ میلیارد تومان
تخمین هزینه کرد اعلامی شرکت

۴

اجرای پروژه های روی زمین مانده
تولیدی و عمرانی با ابزار اعتبار
مالیاتی چگونه ممکن است؟

اجرای پروژه های تولیدی و عمرانی با ابزار اعتبار مالیاتی امکان پذیر نیست.

فقط پروژه هایی که جزء مصادیق قابل قبول تحقیق و توسعه باشد و دارای طرح و برنامه مشخصی باشد،
مشمول اعتبار مالیاتی هستند.

تولید آزمایشی در مقیاس صنعتی	ساخت و تولید نمونه اولیه	واحد آزمایشی در مقیاس کوچک	✓
توسعه نرم افزار	طراحی مهندسی	کار آزمایشی بالینی	
بازاریابی و تبلیغات	امکان سنجی و مطالعات بازار	تولید و فعالیتهای فنی مرتبط	✗
خدمات پشتیبانی، اداری و اجرایی	آزمونهای کنترل کیفی	عیب یابی و رفع اشکال ماشین آلات	

۵

شاخصه‌های پروژه‌های تحقیق و توسعه مشمول اعتبار چیست؟

معیارهای تایید پروژه تحقیق و توسعه

معیارهای تایید پروژه تحقیق و توسعه – نظام مند

یرسشنامه پروژه تحقیق و توسعه برنامه اعتبار مالیاتی ۱۴۰۳
نسخه پیشنهاد شرکت برای تکمیل فرم الکترونیکی سلسله

ا

ریاست جمهوری
سازمان علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان

برنامه اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه - فراخوان اول سال ۱۴۰۳

پرسشنامه پروژه پیشنهادی تحقیق و توسعه

موارد مندرج در این پرسشنامه به صورت فرم الکترونیکی در سامانه تکمیل می شود و این سند صرفاً برای پیش نویس و راهنمایی شرکت های متقاضی برنامه اعتبار مالیاتی ارائه شده است.

طرح

اقدامات

برنامه زمانی و هزینه کرد

چالش های فنی

خروجی

اهداف

معیارهای تایید پروژه تحقیق و توسعه – نوآورانه

جدید بودن در سطح کشور

محصول نهایی در سطح کشور برای بار اول تولید شود یا در شرکت‌های محدود به میزان کمتر از نیاز کشور تولید شود.

پروژه پیشنهادی در سطح دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی کشور جدید باشد

نوآورانه در سطح شرکت یا مجری بیرونی

محصول برای بار اول در شرکت تولید شود.

در صورت برون سپاری، پروژه پیشنهادی برای بار اول توسط مجری بیرونی اجرا شود.

معیارهای تایید پروژه تحقیق و توسعه – فناورانه

- محصول نهایی پروژه (کالا/خدمت/فرایند) دارای سطح فناوری معادل معیارهای تفصیلی و فهرست محصولات دانش بنیان باشد.

حوزه های دانش بنیان مانند
دارو و فناوری اطلاعات

- منجر به محصول / خدمت / فرآیند دانش بنیان نمی شود، ولی دارای ریسک و پیچیدگی های فنی قابل ملاحظه (مبتنی بر تست

حوزه های غیردانش بنیان
مانند صنایع معدنی

و نمونه سازی) است.

۶

آیا همه پروژه های روتین ارتقاء محصولات قبلی در حین تولید، مشمول اعتبار مالیاتی است؟

معیارهای تایید اعتبار مالیاتی

برای پروژه های با هدف ارتقاء محصولات موجود و بهبود فرآیند تولید

برای پروژه‌هایی که با هدف ارتقاء محصولات یا خدمات موجود یا بهبود فرآیندهای تولید انجام می‌شود،

علاوه بر دارا بودن شرایط ذکر شده در مفاد فوق الذکر لازم است که اولاً اجرای پروژه **فرا تر از فعالیت‌های**

معمول و رایج توسعه‌ای شرکت‌ها بوده و رسیدن به اهداف آن مستلزم مواجهه با **ریسک‌های ناشی از**

چالش‌های فنی در فعالیت‌های تحقیق و توسعه باشد و ثانیاً ارتقاء محصول یا بهبود فرآیند تولید **با تغییر**

پلتفرم فناوری موجود و به کارگیری فناوری‌های جدید در محصول، خدمت یا فرآیند حاصل شود.

۱- معیارهای تایید پروژه تحقیق و توسعه

انواع پروژه تحقیق و توسعه

تولید محصول یا خدمت جدید

توسعه تجربی برای اکتساب دانش و نه توسعه تجاری

ارتقاء محصولات یا خدمات فعلی

- فراتر از فعالیتهای معمول و رایج توسعه‌ای شرکت
- مستلزم مواجهه با چالش‌های فنی
- تغییر فناوری موجود و به‌کارگیری فناوری‌های جدید

بهبود فرایندهای تولید و عملیات

- فراتر از فعالیتهای معمول و رایج توسعه‌ای شرکت
- مستلزم مواجهه با چالش‌های فنی
- تغییر فناوری موجود و به‌کارگیری فناوری‌های جدید

هدف پروژه	نوع پروژه	مصادیق قابل قبول تحقیق و توسعه
تولید محصول جدید یا ارتقاء محصولات موجود	ساخت و تولید نمونه اولیه	<ul style="list-style-type: none"> ➤ مهندسی معکوس، طراحی، ساخت، تست و استانداردسازی نمونه‌های اولیه شامل قطعات، ماژول‌ها، تجهیزات و ماشین‌آلات صنعتی سبک تا زمانی که هدف تست نمونه محصول است. ➤ توسعه فناوری ساخت زیرسیستم‌های جدید در ماشین‌آلات سنگین ➤ طراحی و ساخت تجهیزات و ماشین‌آلات با سطح فناوری بالا
	واحد آزمایشی در مقیاس آزمایشگاهی، پایلوت یا نیمه صنعتی	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ساخت رانندگی و تست یک واحد آزمایشی یا هدف توسعه دانش فنی، اثبات طراحی، استانداردسازی محصول
	طراحی مهندسی	<ul style="list-style-type: none"> ➤ طراحی مفهومی یا پایه واحدهای فرآیندی و خطوط تولید ➤ طراحی پایه و یکپارچه‌سازی ماشین‌آلات سنگین
	تولید آزمایشی در مقیاس صنعتی	<ul style="list-style-type: none"> ➤ تست، رانندگی و تولید آزمایشی در مقیاس صنعتی که با هدف توسعه دانش فنی، اصلاحات در محصول و فرآیند و فعالیت‌های طراحی و مهندسی جدید باشد.
	کارآزمایی بالایی	<ul style="list-style-type: none"> ➤ سه فاز اول قبل از صدور مجوز تولید برای محصولات تولید شده در پروژه‌های تحقیق و توسعه حوزه دارو
	توسعه نرم‌افزار در حوزه فناوری اطلاعات	<ul style="list-style-type: none"> ➤ توسعه پلتفرم در حوزه فناوری‌های جدید و نوظهور ➤ ایجاد الگوریتم‌های جدید با کارآمدتر براساس تکنیک‌های جدید ➤ ایجاد تکنیک‌های جدید و اصلی رمزنگاری یا امنیتی

بهبود فرآیند تولید

طراحی مهندسی

ارتقاء فناوری

➤ شبیه‌سازی و بازطراحی واحد موجود با هدف ارتقاء، بهینه‌سازی و افزایش بهره‌وری

➤ به کارگیری پلتفرم فناوری‌های جدید با هدف توسعه دانش فنی خدمات صنعتی پیشرفته و ارتقاء اساسی محصولات موجود

نمونه پروژه های همکاری فناورانه تایید شده

مهندسی معکوس و توسعه دانش فنی موتور ...

توسعه دانش فنی و تولید کاتالیست‌های در مقیاس آزمایشگاهی

تولید ماده مورد استفاده در صنایع تایر در مقیاس آزمایشگاهی

توسعه دانش فنی، داروی نسل جدید بیماری

۷

آیا تمام هزینه های مربوط به پروژه
تحقیق و توسعه مورد تایید است؟

سرفصل های هزینه کرد تحقیق و توسعه (ماده ۴)

در چارچوب مواد ۱۴۷ و ۱۴۸ قانون مالیات های مستقیم

اجاره و اختصاصی سازی فضای تحقیق و توسعه	• جزء سرفصل های مورد پذیرش هزینه کرد تحقیق و توسعه است.
هزینه خرید و نگه داری خودرو	• در صورتی که برای مهندسی معکوس و اجرای پروژه به کار رود، به میزان استهلاك سالیانه اعمال می شود.
هزینه خرید ماشین آلات و تجهیزات	• به میزان استهلاك سالیانه در پروژه تحقیق و توسعه اعمال می شود.
هزینه کرد نیروی انسانی	• نیروی انسانی مستقیم بخش تحقیق و توسعه
هزینه خرید مواد اولیه	• صرفا به میزانی که در پروژه استفاده شده است

۷-۱- سرفصل‌های مورد تایید و شرایط پذیرش هزینه کرد تحقیق و توسعه

۷-۱- زمین و ساختمان

- ❖ هزینه خرید زمین و ساختمان و یا احداث آن به عنوان هزینه کرد تحقیق و توسعه تایید نیست.
- ❖ هزینه اجاره فضا در صورت تناسب فضا با طرح مصوب مورد قبول است.
- ❖ فضای کار تخصصی مثل اتاق تمیز قابل قبول است.

۷-۲- سر فصل های مورد تایید و شرایط پذیرش هزینه کرد تحقیق و توسعه

۷-۲- ماشین آلات و تجهیزات

تجهیزات مورد قبول	تجهیزات غیر قابل قبول
تجهیزات برای مهندسی معکوس	تجهیزات تولید انبوه که صرفاً منجر به افزایش ظرفیت تولید می شود
تجهیزات آزمایشگاهی و تست	تجهیزات فرعی خطوط تولید
تجهیزات تولید انبوه با تایید دبیرخانه	تجهیزات و اقلام اداری مانند کامپیوتر

- معادل استهلاک سالیانه دستگاه طبق ماده ۱۴۹ قانون مالیات های مستقیم
- از اولین سال مالی پس از نصب و راه اندازی تا سال پایان پروژه
- هر دستگاه تا ۳ سال آینده فقط یک بار به عنوان هزینه کرد پذیرفته می شود.
- در صورت وجود مشابه داخلی برای تجهیزات، صرفاً در صورت خرید از سازندگان داخلی

۷-۳- سرفصل‌های مورد تایید و شرایط پذیرش هزینه کرد تحقیق و توسعه

۷-۳- نیروی انسانی

مورد قبول	غیر قابل قبول
نیروی انسانی مستقیم در پروژه های تحقیق و توسعه	نیروی انسانی سایر بخش های اداری یا تولید نظیر کنترل کیفیت، آزمایشگاه و پشتیبانی
نیروی انسانی با حداقل مدرک کارشناسی ارشد به بالا یا با سابقه طولانی در موضوع	
☐ حقوق و مزایای مندرج در لیست بیمه‌شدگان شرکت (مشمول و غیر مشمول) ☐ تا سقف حقوق و مزایای مشمول بیمه تامین اجتماعی ☐ حداکثر حقوق و مزایای بخش غیرمشمول ۵۰٪ حقوق و مزایای مشمول	

۷-۴ - سرفصل‌های مورد تایید و شرایط پذیرش هزینه کرد تحقیق و توسعه

۷-۴ - مواد و قطعات

تجهیزات مورد قبول

تولید آزمایشی

به میزان متناسب

ساخت نمونه اولیه

به تعداد محدود

ساخت واحد آزمایشی

مواد اولیه، اجزا و قطعات به میزان به کار رفته

□ در صورت پرداخت هزینه ساخت و تولید نمونه اولیه توسط کارفرما هزینه کرد مواد، اجزا و قطعات به کار رفته برای

ساخت نمونه مشمول اعتبار مالیاتی نخواهد شد.

- هزینه های غیر مستقیم خرید کالا از جمله مالیات بر ارزش افزوده، حقوق گمرکی، هزینه حمل و نقل، حق بیمه کالا مشمول اعتبار مالیاتی نمی باشد

۷-۵- سرفصل‌های مورد تایید و شرایط پذیرش هزینه کرد تحقیق و توسعه

۷-۵- تست‌ها و تاییدیه‌ها

هزینه آزمون‌ها و تست‌های لازم برای تحقیق و توسعه

استانداردهای ویژه و اختصاصی بر روی محصولات و خدمات مرتبط با پروژه مورد نظر

هزینه ثبت پتنت بین‌المللی

هزینه کرد تدوین استاندارد در مواردی که استاندارد مصوب در کشور وجود ندارد.

۷-۶- سرفصل‌های مورد تایید و شرایط پذیرش هزینه کرد تحقیق و توسعه

۷-۶- هزینه کرد تحقیق و توسعه در قراردادهای همکاری فناورانه

➤ قرارداد اجرای پروژه تحقیق و توسعه با شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور و دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی

➤ در صورت حائز شرایط تایید موضوع تحقیق و توسعه

➤ اجرای پروژه همکاری فناورانه در آینده/هدف انتقال دانش فنی نمی باشد

➤ هزینه کرد قابل قبول در چارچوب سرفصل‌های هزینه کرد دستورالعمل

➤ تخصیص به کارفرما

➤ امکان ارزیابی پیشرفت پروژه توسط مجری بیرونی و تسلط فنی وی فراهم باشد.

برون سپاری پروژه تحقیق و توسعه تحت
چه شرایطی مشمول اعتبار مالیاتی است؟

الزامات پروژه‌های تحقیق و توسعه برون‌سپاری

فرآیند ارزیابی

ارائه پرسشنامه همکاری فناورانه

تایید قرارداد

ارزیابی پیشرفت پروژه

بازدید و ارزیابی هزینه‌کرد مجری
برای پروژه‌های بالای ۱.۵ میلیارد تومان

ارزیابی تجاری سازی پس از پایان پروژه

هزینه‌کرد قابل پذیرش

به میزان هزینه‌کرد منطبق با
سرفصل‌های اعتبار مالیاتی

مبلغ قرارداد

- متناسب با بخش تحقیق و توسعه
- عدم وجود سهامدار مشترک بین
طرفین قرارداد

هزینه تمام شده پروژه
- در صورت وجود سهامدار مشترک
بین طرفین قرارداد

شاخصه‌های تایید پروژه

نظام مند

فناورانه

نوآورانه
خرید کالا یا خدماتی
که شرکت قبلاً تولید
کرده یا تحقیق و توسعه
آن انجام شده است،
مشمول نیست.

شرایط مجری

شرکت دانش بنیان

واحد فناور مستقر
در پارک علم و
فناوری

دانشگاه‌ها و مراکز
آموزش عالی

۹

فرایند ارزیابی و برخورداری از اعتبار
مالیاتی چگونه است؟

■ فرآیند ارزیابی و تعیین میزان حمایت (مواد ۵، ۶ و ۷ آیین نامه)

۱۰

■ برخورداری همزمان معافیت مالیاتی
دانش بنیان و اعتبار مالیاتی امکان
پذیر است؟

عدم امکان استفاده همزمان از معافیت فروش محصولات دانش بنیان و اعتبار مالیاتی

اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه	معافیت مالیاتی فروش محصولات دانش بنیان	
کسر از مالیات بر درآمد	کسر از درآمدهای مشمول مالیات	نحوه تخصیص
ندارد	به میزان مالیات حاصل از درآمد محصولات دانش بنیان سطح ۱	سقف
دارد	ندارد	قابلیت انتقال به سنوات آتی
بررسی اسناد هزینه کرد	بررسی اسناد فروش	حسابرسی مالیاتی
جدول ۱-۸ اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه	جدول ۱۷ معافیت مالیاتی دانش بنیان	نحوه درج در اظهارنامه

اعتبار مالیاتی
سرمایه گذاری

■ قانون جهش تولید دانش بنیان - بند ت ماده (۱۱)

با هدف حمایت از تعمیق فناوری و استفاده حداکثری از توان شرکت‌های دانش بنیان، موارد زیر به عنوان **اعتبار مالیاتی** با قابلیت انتقال به سنوات آتی به شرکت‌ها و مؤسسات متقاضی اعطاء شده و به همین میزان از مالیات قطعی شده سال تخصیص سرمایه مذکور یا سال‌های بعد کسر می‌شود.

■ قانون جهش تولید دانش بنیان - بند ت ماده (۱۱)

جزء ۱: حداکثر سی درصد (۳۰٪) سرمایه‌گذاری مستقیم شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس تهران و یا بازار اول و یا دوم فرابورس ایران و یا شرکت‌های دارای سرمایه ثابتی به میزان حداقل یک‌سی‌ام سرمایه صندوق نوآوری و شکوفایی، در شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و فناور.

جزء ۲: سرمایه‌گذاری غیرمستقیم شرکت‌های مذکور در جزء (۱) این بند در تأسیس یا افزایش سرمایه صندوق‌های پژوهش و فناوری موضوع ماده (۴۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و صندوق‌ها و نهادهای سرمایه‌گذاری موضوع بندهای (۲۰) و (۲۱) ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ که فعالیت آن‌ها در تأمین مالی فناوری و نوآوری و فعالیت‌های دانش‌بنیان به تأیید شورای راهبری فناوری‌ها و تولیدات دانش‌بنیان رسیده باشد.

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور
تسویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
ت صنعت، معدن و تجارت - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رییس جمهور

ن در جلسه ۱۴۰۱/۷/۲۴ به پیشنهاد وزارت امور اقتصاد و دارایی (با همکاری
فناوری و اقتصاد دانش بنیان رییس جمهور، وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری،
و تجارت و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) و به استناد بند (ت) ماده (۱۱)
قانون دانش بنیان - مصوب ۱۴۰۱، آیین نامه اجرایی بند یادشده را به شرح زیر

آیین نامه اجرایی بند (ت) ماده (۱۱) قانون جهش تولید دانش بنیان

بن آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار میروند:
تولید دانش بنیان - مصوب ۱۴۰۱ -

و رای راهبری فناوریها و تولیدات دانش بنیان موضوع ماده (۲) اصلاحی قانون حمایت
سازمان امور مالیاتی کشور.
سازمان امور مالیاتی کشور.

های سرمایه گذار: شرکتهای پذیرفته شده در بورس تهران یا بازار اول و یا نوم
شرکتهای دارای سرمایه ثبتی به میزان حداقل یکمیلیون و آخرین سرمایه صندوق
این موضوع ماده (۵) قانون حمایت از شرکتهای و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی
تولیدی و اختراعات در سال انجام سرمایه گذاری.

۵- شرکتهای و مؤسسات سرمایه پذیر مستقیم: شرکتهای و مؤسسات دانش بنیان موضوع
قانون حمایت از شرکتهای و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوریها و اختراعات و شرکتهای و
مؤسسات فناور مستقر در پارکهای علم و فناوری دارای مجوز از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موضوع جزء (۱) بند (ت) ماده (۱۱) قانون.

۶- سرمایه گذاری مستقیم: تأمین مالی در قالب افزایش سرمایه ثبت و پرداخت شده از محل
آورده نقدی در شرکتهای و مؤسسات سرمایه پذیر مستقیم.

آیین نامه اجرائی

شرکتهای سرمایه‌گذار مشمول

۳

شرکتهای دارای
سرمایه ثبتی حداقل به
میزان یک سی ام آخرین
سرمایه صندوق نوآوری و
شکوفایی

۲

شرکتهای پذیرفته شده
در بازار اول و یا دوم
فرا بورس ایران

۱

شرکتهای پذیرفته شده
در بورس تهران

انواع شرکتهای سرمایه پذیر

شرکتهای و موسسات دانش بنیان

۱

شرکتهای فناور مستقر در پارکهای علم و فناوری

۲

انواع صندوق‌ها و نهادهای سرمایه‌پذیر غیر مستقیم

(۱) صندوق‌های پژوهش و فناوری

- صندوق‌های پژوهش و فناوری جامع و تخصصی
- صندوق‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر شرکتی (CVC)

(۲) صندوق‌ها و نهادهای سرمایه‌گذاری موضوع بندهای (۲۰) و (۲۱) ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار؛ مانند:

- صندوق‌های جسورانه بورسی (VC)
- صندوق‌های سرمایه‌گذاری خصوصی (PE)

❖ مشروط بر آن که فعالیت آن‌ها در امیدنامه یا اساسنامه و منابع آن‌ها به صورت اختصاصی مرتبط با **تأمین مالی فناوری، نوآوری و فعالیت‌های دانش بنیان** باشد و به تأیید شورای راهبری فناوری‌ها و تولیدات دانش بنیان برسد.

• تفاوت VC و PE

- صندوق‌های PE و VC ابزارهای سرمایه‌گذاری برای خرید سهام شرکت‌هایی هستند که در هیچ بازار عمومی مثل بورس عرضه نشده‌اند.
- با توجه به مقاله سرمایه‌گذاری خطرپذیر و توضیحات بخش قبل صندوق سرمایه‌گذاری خصوصی و جسورانه شباهت‌های بسیاری با هم دارند که از جمله می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:
- هر دو هدفی مشترک دارند: به زبان خیلی ساده بخوام بگم هر دو صندوق بخشی از کسب و کار را می‌خرند، ارزش آن را افزایش داده و سپس آن را می‌فروشند.
- منابع هر دو توسط سرمایه‌گذاران بیرونی (LPs) تامین می‌شود.
- هر دو در شرکت‌های خارج از بازار عمومی مثل بورس، سرمایه‌گذاری می‌کنند.
- اما تفاوت‌های اصلی این دو صندوق موارد زیر هستند:
- **نوع شرکتی که سرمایه‌گذاری روی آن انجام می‌شود:** صندوق‌های سرمایه‌گذاری خصوصی معمولاً در شرکت‌های بالغ و از قبل تاسیس شده سرمایه‌گذاری می‌کنند، اما سرمایه‌گذاری خطرپذیر بیشتر در طرح‌ها و یا شرکت‌های نوپا با پتانسیل رشد بالا انجام می‌شود. به نظرم من یکی از دلایلی که به صندوق‌های VC صندوق سرمایه‌گذاری خطرپذیر گفته میشه دقیقاً به خاطر همین تفاوت در نوع شرکت‌های سرمایه‌پذیر هست. اما چرا؟ جواب این هست که شرکت‌های پرتفوی صندوق‌های PE، شرکت‌هایی با سابقه زیاد بوده و با توجه به وجود صورت‌های مالی سال‌های گذشته، آینده این شرکت‌ها با ریسک کم‌تری پیش‌بینی شده و ارزش‌گذاری صورت گرفته دقیق‌تر خواه بود. اما شرکت‌های نوپا، صورت‌های مالی قابل اتکایی نداشته و پیش‌بینی آینده این شرکت‌ها دارای ریسک‌های بسیار بیش‌تری نسبت به شرکت‌های پذیرفته شده در صندوق‌های PE دارند.
- **زمان ورود در چرخه عمر شرکت سرمایه‌پذیر:** معمولاً صندوق‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر در مراحل ابتدایی چرخه عمر شرکت‌ها سرمایه‌گذاری می‌کنند اما صندوق‌های سرمایه‌گذاری خصوصی حتی ممکن است در یک شرکت و رشکسته سرمایه‌گذاری کنند و وضعیت آن را بهبود بخشند.

- **میزان سهام خریداری شده:** صندوق‌های سرمایه‌گذاری خصوصی عموماً بیش از ۵۰ درصد سهام شرکت هدف را خریداری می‌کنند، اما در مقابل صندوق‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر غالباً کمتر از ۵۰ درصد سهام شرکت را خریداری می‌کنند. اگر مقاله سرمایه‌گذاری خطرپذیر از من رو مطالعه کرده باشید در اون مقاله به انگیزه کارآفرین اشاره کردیم که در مراحل اولیه شکل‌گیری خودش قرار داده یکی از مهم‌ترین پارامترهای مهم در حیات استراتاپ به حساب میاد و چون سرمایه‌گذار و سرمایه‌پذیر به دنبال رشد استراتاپ هستند میزان مالکیت را طوری تعریف می‌کنند که هم کارآفرین به عنوان موتور محرک کسب و کار انگیزه خودش رو از دست نده و هم جذابیت لازم جهت سرمایه‌گذاری باقی بماند. اما برای کسب و کارهایی که رشد نسبی داشته‌اند، حتی حذف کارآفرینان اولیه نیز ممکن است مانع حیات کسب و کار نشده و با مالکیت بخش عمده کسب و کار باعث رشد بیش‌تر و حتی نجات کسب و کار ورشکسته نیز شد.
- یکی دیگر از تفاوت‌های صندوق PE و VC در تعداد شرکت‌های سرمایه‌گذاری شده است به طوری که در صندوق‌های PE معمولاً روی تعداد **معدودی** شرکت بزرگ سرمایه‌گذاری می‌کنند چرا که **ترجیح این صندوق‌ها این است که تلاش و فعالیت خود را متمرکز کرده و باعث افزایش ارزش شرکت‌ها شوند.** این در حالی است که **صندوق‌های سرمایه‌گذاری جسورانه سعی دارند به منظور مدیریت ریسک‌های سرمایه‌گذاری، روی تعداد بیش‌تری شرکت سرمایه‌گذاری کنند.** این استراتژی صندوق‌های جسورانه به میزان آمار شکست استارت‌آپ‌ها باز می‌گردد چرا که طبق آمار بین ۸۵٪ تا ۹۰٪ استارت‌آپ‌ها با شکست مواجه می‌شوند که این شکست‌ها علل مختلفی از جمله تیم، ایده، مدل درآمدی، سرمایه ناکافی و ... داشته که صندوق‌های جسورانه این ریسک‌ها را در سبد سرمایه‌گذاری خود پخش می‌کنند.
- عموماً صندوق سرمایه‌گذاری خصوصی می‌تواند در هر صنعتی ورود کند اما معمولاً صندوق‌های سرمایه‌گذاری جسورانه در حوزه‌های فناوری محور از جمله بیوتکنولوژی، فینتک، بلاک چین و فناوری‌های پاک سرمایه‌گذاری می‌کنند.
- یکی دیگر از تفاوت‌های اصلی صندوق‌های PE و صندوق VC این است که صندوق‌های سرمایه‌گذاری خصوصی هم به صورت نقد و هم ایجاد بدهی سرمایه‌گذاری می‌کنند اما صندوق‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر فقط با استفاده از حقوق صاحبان سهام فعالیت می‌کنند.

انواع روش‌های سرمایه‌گذاری

حالت اول: سرمایه‌گذاری مستقیم

تامین مالی در قالب افزایش سرمایه ثبت و پرداخت شده از محل آورده نقدی

شرکت‌های سرمایه‌گذار

افزایش سرمایه در شرکت‌های دانش‌بنیان یا شرکت‌های فناور مستقر در پارک

انواع روش‌های سرمایه‌گذاری

حالت دوم: سرمایه‌گذاری غیرمستقیم

تامین مالی از محل آورده نقدی بابت تاسیس یا افزایش سرمایه صندوق‌ها و نهادهای سرمایه‌پذیر غیرمستقیم

شرکت‌های سرمایه‌گذار

افزایش سرمایه یا تاسیس صندوق‌ها و نهادهای سرمایه‌پذیر غیرمستقیم

افزایش سرمایه در شرکت‌های دانش‌بنیان یا شرکت‌های فناور مستقر در پارک

مصادیق سرمایه‌گذاری

(۱) تکمیل زنجیره ارزش

(۲) تحقیق و توسعه برای تولید محصولات جدید

(۳) افزایش مقیاس و تجاری‌سازی

(۴) افزایش ظرفیت تولید محصولات دانش‌بنیان

(۵) توسعه زیست‌بوم علم و فناوری

سرفصل‌های هزینه کرد

هزینه کردهای غیر قابل قبول:

- × خرید یا احداث زمین و ساختمان
- × هزینه های عمرانی عمومی از قبیل تسطیح و دیوار کشی
- × هزینه خرید خودرو

هزینه کردهای قابل قبول:

- ✓ هزینه ماشین آلات
- ماشین آلات **خارجی** در صورت نبود مشابه داخلی حداکثر ۵۰٪ هزینه کرد
- ماشین آلات **داخلی** دارای عمق فناوری حداکثر ۱۰۰٪ هزینه کرد

طرح‌های توسعه زیست‌بوم

زمین و ساختمان صرفاً برای طرح‌های سرمایه‌گذاری توسعه زیست‌بوم علم و فناوری و مطابق شرایط ذیل:

در دانشگاه‌ها، موسسات پژوهشی، پارک‌های علمی و فناوری، مراکز رشد و مراکز و ناحیه نوآوری مورد تأیید معاونت علمی، وزارت علوم و وزارت بهداشت در موضوعات زیرساختی علم و فناوری نظیر آزمایشگاه مرجع و فب با مشارکت بخش دولتی در صورتی که مالکیت آن به دولت منتقل شود.

✓ قابل بهره‌برداری برای سرمایه‌گذار با اجاره‌بهای صفر حداکثر تا ۲۵ سال

✓ تصویب طرح تا ۲۰۰ میلیارد تومان در کارگروه شورا

✓ تصویب طرح بالای ۲۰۰ میلیارد تومان در شورای راهبری فناوری‌ها و تولیدات دانش‌بنیان

شاخص‌های تأیید طرح

نظام‌مند بودن: دارای موضوع، اهداف، برنامه زمان بندی، میزان هزینه کرد

فناورانه بودن: حائز عمق و سطح فناوری مورد تایید دبیرخانه و انطباق با فهرست محصولات و خدمات دانش بنیان

نوآورانه بودن: جدید در سطح صنعت مربوطه در کشور و نه لزوماً منحصر به فرد

پیوست ۱ - طرح‌های توسعه زیست‌بوم دانش‌بنیان جهت برخورداری از اعتبار مالیاتی سرمایه‌گذاری موضوع تبصره ماده (۲) آیین‌نامه اجرایی بند «ت» ماده (۱۱) قانون جهش تولید دانش‌بنیان

تاریخ تصویب	میزان سرمایه‌گذاری	عنوان طرح
۱۴۰۱/۱۲/۱	۱۶ میلیارد تومان	احداث کارگاه تجاری‌سازی فناوری در شهرک علمی تحقیقاتی اصفهان
جلسه ۱۱ کارگروه	۳۵ میلیارد تومان	احداث مرکز خدمات نوآوری در شهرک علمی تحقیقاتی اصفهان
۱۴۰۱/۱۲/۲۲	۲۰۰ میلیارد تومان	حمایت از بنیاد علم و فناوری مصطفی (ص)
جلسه ۱۲ کارگروه		
۱۴۰۲/۲/۴	۲۰۰ میلیارد تومان	احداث مرکز نوآوری ارتباطات و فناوری اطلاعات و عمومی در پارک فناوری پردیس
جلسه ۱۳ کارگروه	۲۰۰ میلیارد تومان	ساختمان مرکز رشد شماره ۲ پارک فناوری پردیس
	۱۹۰ میلیارد تومان	احداث مرکز آزمایشگاهی و فاب لب پارک فناوری پردیس
۱۴۰۲/۵/۱۶	۲۰ میلیارد تومان	تجهیز مرکز نوآوری با محوریت هوش مصنوعی در پارک علم و فناوری یزد
جلسه ۱۹ کارگروه		

■
فرایند
اجرائی

فرآیند اجرایی

۱ ارائه طرح سرمایه گذاری توسط سرمایه گذار در چارچوب تعیین شده به دبیرخانه (etebar14.ir)

۲ ارزیابی و تایید طرح سرمایه گذاری توسط دبیرخانه

۳ ارائه ارقام هزینه کرد طرح سرمایه گذاری در اولین سال مالی پس از تاییدیه کامل سرمایه نقدی و هزینه کرد کامل در طرح

۴ ارزیابی و تعیین هزینه کرد انجام شده در طرح سرمایه گذاری توسط دبیرخانه

۵ راستی آزمایی اسناد هزینه کرد سرمایه گذاری توسط سازمان امور مالیاتی و تخصیص اعتبار مالیاتی

اعتبار مالیاتی تحقیق و
نوسعه ماده ۱۳ قانون جهش
تولید دانش بنیان

ماده ۱۳ - با هدف توسعه ارتباط دانشگاه با صنعت، صنایع و واحدهای تولیدی دارای واحد تحقیق و توسعه که با یکی از واحدهای دانشگاهها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی مرتبط، با اولویت استان محل استقرار آن صنعت یا واحد تولیدی، تفاهم‌نامه همکاری منعقد نمایند، قراردادهای تحقیق و توسعه مربوط با این تفاهم‌نامه، مشمول مزایای طرح شده در بند «ب» ماده (۱۱) این قانون نیز می‌گردند. همچنین تمامی دانشگاهها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی موظفند کارگروه ارتباط با صنعت و معدن را با حضور نمایندگان صنعت و یا واحدهای تولیدی، با اولویت استان محل استقرار آن دانشگاهها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی تشکیل دهند.

شیوه نامه برخورداری از اعتبار مالیاتی برای قراردادهای تحقیق و توسعه با دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی

مضمون شورای راهبردی فناوری ها و تولیدات دانش بنیان

شورای راهبردی فناوری ها و تولیدات دانش بنیان بر جلسه مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۵ به استناد ماده (۱۳) قانون جهش تولید دانش بنیان، شیوه نامه برخورداری از اعتبار مالیاتی موضوع بند «ب» ماده (۱۱) قانون جهش تولید دانش بنیان برای قراردادهای تحقیق و توسعه با دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی را به شرح زیر تصویب کرد:

شیوه نامه برخورداری از اعتبار مالیاتی برای قراردادهای تحقیق و توسعه با دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی

ماده ۱۱ تعاریف

الف- مؤسسه: دانشگاه ها، مؤسسات و مراکز آموزش عالی و پژوهشی تراز منجر از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی یا سایر نهاد های دولتی، اصلاحی و معاونت معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری؛
ب- نیزه: دوره تخصصی اعتبار مالیاتی مستقر در معاونت؛
ت- اعتبار مالیاتی: اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه موضوع بند (ب) ماده (۱۱) قانون جهش تولید دانش بنیان؛
ث- این نامه: این نامه اجرایی بند (ب) ماده (۱۱) قانون جهش تولید دانش بنیان موضوع تصویب نامه شماره ۱۱۱۲۲۰۵ ت.م مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۴ هیئت وزیران؛
ج- دستورالعمل: دستورالعمل اجرایی بند (ب) ماده (۱۱) قانون جهش تولید دانش بنیان موضوع مضمون شماره ۱۳۰۱/ش.۲ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۲۰ شورای راهبردی فناوری ها و تولیدات دانش بنیان؛
ح- شرکت: ستاج با واحدهای تولیدی که دارای واحد تحقیق و توسعه بوده و ستاجی انعقاد قرارداد تحقیق و توسعه با مؤسسه هستند؛
خ- پروژه تحقیق و توسعه: پروژه هایی که در قالب قراردادهای تحقیق و توسعه در مابین شرکت و مؤسسه

معیارهای تایید پروژه تحقیق و توسعه

- مطابق آیین نامه و دستورالعمل اجرایی بند ب ماده ۱۱

سرفصل های مورد تایید هزینه کرد تحقیق و توسعه

- مطابق آیین نامه و دستورالعمل اجرایی بند ب ماده ۱۱
- اضافه شدن سرفصل های هزینه کرد اختصاصی همکاری با دانشگاه

ضوابط و فرآیند ارزیابی

- مطابق آیین نامه و دستورالعمل اجرایی بند ب ماده ۱۱
- تفویض بخشی از اختیارات معاونت علمی در فرآیند ارزیابی هزینه کرد به رؤسای دانشگاه ها

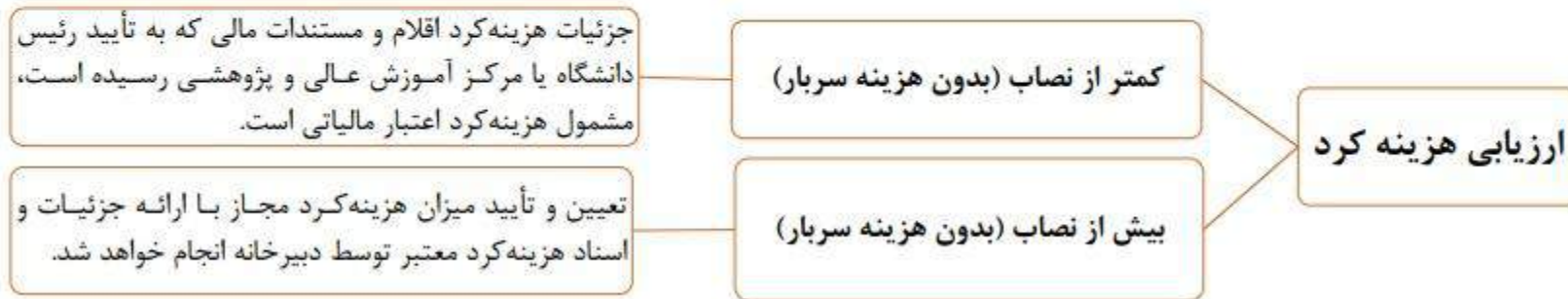

سرفصل هزینه	توضیحات
هزینه‌های سرپر دانشگاه	تا سقف حداکثر ۱۲۰ مبلغ قراردادهای تحقیق و توسعه فرم‌های صنایع و واحدهای تولیدی و دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی عالی و پژوهشی
هزینه‌های راهبری و اجرای پروژه به محری	حداکثر تا سقف ۱۲۰ مبلغ
هزینه‌های نیروی انسانی فرگیر در پروژه	حقوق و دستمزد نقرات تحقیق و توسعه شامل محری پروژه، پژوهشگر پست‌دکتر، دانش‌آموخته و دانشجوی دکتر، دانش‌آموخته و دانشجوی کوشناسی ارشد و پسر اناس آیین نامه استخدامی اعضای هیات علمی و غیر علمی مصوب هیات موسسه و نهادهای بنیاد ملی علم ایران به صورت سالانه تعیین می‌گردد.

سرفصل های هزینه کرد قابل قبول اختصاصی همکاری فناورانه با دانشگاه‌ها

سرفصل هزینه	توضیحات
هزینه تست و آزمون برای پروژه	بر مبنای تعرفه‌های خدمات شبکه آزمایشگاهی راهبردی قابل پذیرش است در صورتی که در تعرفه نباشد در صورت تایید معاون پژوهشی موسسه و بنا تایید کارگروه مشمول اعتبار مالیاتی خواهد بود.
هزینه تجهیزات	پس از تایید دبیرخانه به میزان استهلاك سالانه از اولین سال مالی پس از نصب و راهاندازی تا سال پایان پروژه، مشمول اعتبار مالیاتی است.

۶- ارزیابی هزینه کرد و اعلام اعتبار مالیاتی به سازمان امور مالیاتی

پیشنهادات:

پرسش و پاسخ